

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Agnieszka Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w S.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. ustala, że pozwany – (...) spółka akcyjna w W. wygrał proces w całości – pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów procesu Referendarzowi sądowemu.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

Sygn. akt XX GC 1066/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 października 2014 r. powód - (...) spółka akcyjna w S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego - (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 113.597 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 12 sierpnia 2009 r. zawarł z (...) spółką akcyjną w W. umowę, na mocy której zobowiązał się do dostarczenia rur przewodowych oraz wyposażenia części rur w system ogrzewania naskórkowego, na potrzeby inwestycji realizowanej dla pozwanego przez Konsorcjum, w skład którego wchodziła spółka (...). Dla wykonania części umowy obejmującej wykonanie systemu ogrzewania naskórkowego powód posłużył się podwykonawcą – (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. (...) ogrzewania naskórkowego został ostatecznie odebrany przez spółkę (...) protokołem odbioru w dniu 7 grudnia 2012 r., a następnie powód wystawił fakturę z dnia 20 grudnia 2012 r. Do dnia wniesienia pozwu spółka (...) nie zapłaciła powodowi części wynagrodzenia z tytułu dostawy i montażu systemu ogrzewania naskórkowego. Po wystawieniu faktur, lecz przed terminem wymagalności części wynagrodzenia, Sąd Rejonowy w P. ogłosił w dniu 13 czerwca 2012 r. otwarcie postępowania upadłościowego spółki (...). Powód zgłosił do masy upadłościowej wierzytelności obejmujące w szczególności wynagrodzenie, a następnie wierzytelność została uznana. Po ogłoszeniu upadłości układowej (...), powód zawiadomił pozwanego o posiadaniu

powyższych wierzytelności, wnosząc, aby pozwany jako odpowiedzialny solidarnie, uwzględnił wierzytelności w swoich rozliczeniach ze spółką (...). Po dokonaniu odbioru technicznego i końcowego inwestycji, pismem z dnia 12 czerwca 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 113.597 euro. Pozwany odmówił zapłaty podnosząc, że wierzytelności z faktur uległy przedawnieniu (pozew k. 2-9).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wniósł również o zawiadomienie i wezwanie do udziału w procesie (...) S.A. w upadłości układowej, (...)p.A. oraz (...) Ltd. W uzasadnieniu pozwany podał, że był inwestorem inwestycji „Projekt (...) Ośrodek (...), (...)”. W dniu 11 sierpnia 2008 r. zawarto umowę o generalną realizację powyższej inwestycji z Konsorcjum firm: (...) S.A., (...)p.a. i (...) Ltd. Jednakże zdaniem pozwanego nie ponosi on solidarnej odpowiedzialności jako inwestor wraz z (...) za zapłatę wynagrodzenia na rzecz powoda, gdyż prace wykonywane przez powoda nie były robotami budowlanymi. Umowa zawarta pomiędzy powodem i (...) miała charakter mieszany, przy czym przeważającym świadczeniem, którego dotyczą wierzytelności dochodzone przez powoda była dostawa rur. Nadto pozwany wskazał, że roszczenia dochodzone pozwem są przedawnione (odpowiedź na pozew k. 79-84).

Na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2016 r. powód wniósł o zasądzenie kwoty 156.867 złotych tytułem odsetek za okres od 25 czerwca 2013 r. do dnia płatności dokonanych przez (...) które miały miejsce 1 lipca 2016 r. i 29 lipca 2016 r. (protokół rozprawy - k. 384).

Na rozprawie w dniu 25 października 2016 r. powód sprostował żądanie zgłoszone podczas rozprawy w dniu 18 sierpnia 2016 r. i wniósł o zasądzenie kwoty 35.306 euro stanowiącej sumę odsetek od dnia 25 czerwca 2013 r. do odpowiednio 1 lipca 2016 r. oraz do 29 lipca 2016 r. (protokół rozprawy – k. 398)

Pismem złożonym na rozprawie w dniu 7 września 2017 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 35.623 euro tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 113.597,54 euro za okres od dnia 25 czerwca 2013 r. do dnia 1 lipca 2016 r. w kwocie 19.442 euro oraz od dnia 25 czerwca 2013 r. do dnia 29 lipca 2016 r. w kwocie 16.181 euro (pismo przygotowawcze powoda k. 440).

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 11 sierpnia 2008 r. (...) spółka akcyjna w W. (dalej jako: (...)) zawarła z Konsorcjum w składzie: (...) spółka akcyjną w W. (dalej jako: (...)), (...)P.A. we W. (dalej jako: (...)), (...) Ltd. w K. (dalej jako: (...)) Umowę o generalną realizację inwestycji pod nazwą „Projekt (...) Ośrodek (...), (...)”. Zawarcie Umowy inwestycyjnej było poprzedzone stworzeniem i wydaniem w dniu 30 lipca 2009 r. dokumentu pt. „Systemu ogrzewania naskórkowego rurociągów międzyobiektowych”, który zawierał standardy wykonania, wymagania i dane techniczne, określenie odpowiedzialności wykonawcy, oraz parametry (umowa o generalną realizację inwestycji k. 106-139, dokument k. 225-229).

Dnia 12 sierpnia 2009 r. (...) spółka akcyjna w S. (dalej jako: (...)) zawarły umowę nr (...) (dalej jako: Umowa), której przedmiotem było wykonanie przez (...) Prac z zakresu dostawy rur przewodowych oraz rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego ((...)) zgodnie z załącznikami (§ 4 ust. 1 Umowy). Zgodnie z § 1 ust. 20 Umowy, za Prace należy rozumieć wykonywane w ramach Umowy wszelkie czynności, prace, roboty, w tym budowlane, dostawy, produkcję, złożenie skonstruowanie, przeniesienie własności lub inną czynność o podobnym skutku prawnym, jak również tworzenie dokumentacji, opiniowanie, usługi koordynacji prac podwykonawców oraz świadczenie usług przez wykonawcę w ramach umowy. Zgodnie z § 10 ust. 1.2. Umowy, wynagrodzenie (...) z tytułu dostawy i montażu systemu grzewczego wynosiło 700.000 euro. Zgodnie z § 10 ust. 2.2. Umowy, miało być ono wypłacane (...) w częściach, przy czym pierwsza część łącznie nie więcej niż 80% wynagrodzenia umownego – w częściach za wykonanie poszczególnych prac po każdym z odbiorów robót w toku wynikających z harmonogramu, druga część łącznie nie więcej niż 10%

wynagrodzenia umownego – po podpisaniu protokołu odbioru technicznego, natomiast trzecia część łącznie nie więcej niż 10% wynagrodzenia umownego – po podpisaniu protokołu odbioru końcowego inwestycji. Pismem z dnia 26 listopada 2009 r. (...) przedstawił (...) umowę zawartą z (...), wskazując, że dotyczy ona dostawy rur przewodowych i rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego (umowa nr (...) – k. 12-30, aneks nr (...) do umowy - k. 31, pismo - k. 140).

(...) wystawił (...) następujące faktury VAT:

- dnia 31 grudnia 2009 r. (...) wystawił (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 306.067,96 euro zgodnie z Umową i protokołem odbioru nr (...)/sts z dnia 29 grudnia 2009 r., płatną w terminie 60 dni do 1 marca 2010 r. Protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) zawierał oświadczenie zespołu odbiorowego, zgodnie z którym przedmiot odbioru został dopuszczony do wprowadzenia na teren budowy i/lub magazynu oraz do zabudowy. Faktura została nadana w dniu 14 stycznia 2010 r.
- dnia 30 czerwca 2010 r. (...) wystawił (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 136.429,75 euro zgodnie z Umową i protokołem odbioru nr (...) z dnia 1 grudnia 2010 r., płatną przelewem do 23 sierpnia 2010 r. Protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) zawierał oświadczenie zespołu odbiorowego, zgodnie z którym przedmiot odbioru został dopuszczony do wprowadzenia na teren budowy i/lub magazynu oraz do zabudowy.
- dnia 29 grudnia 2010 r. (...) wystawił (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 40.682,68 euro zgodnie z Umową i protokołem odbioru nr (...) z dnia 1 grudnia 2010 r., płatną przelewem do 27 lutego 2011 r. Protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) zawierał oświadczenie zespołu odbiorowego, zgodnie z którym przedmiot odbioru został dopuszczony do wprowadzenia na teren budowy i/lub magazynu oraz do zabudowy. Faktura została nadana w dniu 31 grudnia 2010 r.
- dnia 29 września 2011 r. (...) wystawił (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 277.586,40 euro zgodnie z Umową i protokołem (...), płatną przelewem do 28 listopada 2011 r. Protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) zawierał oświadczenie zespołu odbiorowego, zgodnie z którym przedmiot odbioru został dopuszczony do wprowadzenia na teren budowy i/lub magazynu oraz do zabudowy. Faktura została nadana w dniu 6 października 2011 r.
- dnia 23 października 2012 r. (...) wystawił (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 79.194,17 euro, z adnotacją „usługa roboty budowlano-montażowe” zgodnie z protokołem odbioru nr (...) z dnia 9 października 2012 r., płatną przelewem w terminie 60 dni, do 8 grudnia 2012 r. Protokół odbioru kompletności dostawy nr 4 zawierał oświadczenie zespołu odbiorowego, zgodnie z którym przedmiot odbioru został dopuszczony do wprowadzenia na teren budowy i/lub magazynu oraz do zabudowy. Faktura została nadana w dniu 7 listopada 2012 r.
- dnia 20 grudnia 2012 r. (...) wystawił (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 16.746,45 euro tytułem usługi za roboty budowlano-montażowe zgodnie z protokołem nr (...) z dnia 7 grudnia 2012 r., płatną przelewem w terminie 60 dni, do 5 lutego 2013 r. Protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) zawierał oświadczenie zespołu odbiorowego, zgodnie z którym przedmiot odbioru został dopuszczony do wprowadzenia na teren budowy i/lub magazynu oraz do zabudowy

(faktura nr (...) k. 230, protokół odbioru nr (...)/sts k. 231, książka nadawcza k. 234, faktura nr (...) k. 37, protokół odbioru kompletności dostawy nr (...)k. 38-49, faktura nr (...) k. 40, protokół odbioru kompletności dostawy nr (...)k. 41-42, książka nadawcza k. 251, faktura nr (...) k. 43, protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) k. 44-45, książka nadawcza k. 258, faktura (...) k. 261, protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) k. 262, książka nadawcza k. 265, faktura nr (...) k. 33, protokół odbioru kompletności dostawy nr (...) k. 34-36).

Pismem z dnia 27 czerwca 2012 r. (wpływ do (...) - 2 lipca 2012 r.) Nadzorca Sądowy poinformował (...) o ogłoszeniu upadłości układowej (...) z możliwością zawarcia układu z wierzycielami. Następnie pismem z dnia 21 września 2012 r. (...) zgłosił wobec upadłego dłużnika (...) wierzytelności pieniężne na podstawie umowy nr (...) w łącznej

kwocie 113.597,54 euro tytułem wynagrodzenia za wykonane i odebrane przez dłużnika roboty budowlano-montażowe (pismo nadzorca k. 46, zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym k. 47).

Pismem z dnia 15 października 2012 r. podwykonawca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej jako: (...)) zwrócił się do (...) o podjęcie działań w celu zabezpieczenia terminowej zapłaty wynikających z Umowy wierzytelności (...) (pismo k. 49-50).

Dnia 4 października 2012 r. (...) zawarło z (...) i Bankiem (...) spółką akcyjną w W. Porozumienie w celu umożliwienia dokończenia realizacji Inwestycji. W Porozumieniu (...) zobowiązał się, że środki, które będzie wypłacać (...) na podstawie lub w związku z kontraktem, przeznaczać będzie na realizację prac określonych w kontrakcie tak, aby prace zostały wykonane i zakończone w najszybszym możliwym czasie i aby jak najszybciej nastąpił Odbiór Techniczny i Odbiór Końcowy Inwestycji, zgodnie z postanowieniami kontraktu. Ustalono, że środki wypłacane (...) przez (...) będą przeznaczane na zapłatę należności podwykonawców, poddostawców i kontrahentów (...) za ich usługi i towary świadczone i dostarczane w związku z kontraktem oraz na pokrycie kosztów własnych (...) związanych z realizacją kontraktu, a także na zapłatę zobowiązań (...) z tytułu podatku VAT. Załącznik numer 7 do Porozumienia stanowiła Lista podwykonawców, poddostawców i kontrahentów (...) wraz z terminami i wartościami planowanych na ich rzecz płatności (PLN), w której pod pozycją 19 umieszczono (...) jako „podwykonawca, poddostawca”, określając sumę dla umowy na kwotę 414.993 euro (porozumienie - k. 276, załącznik nr 7 – k. 286).

W październiku 2012 r. (...) wystosował do (...) pismo, w którym poinformował, że posiada wobec (...) niewymagalne wierzytelności w łącznej kwocie 95.940,61 euro brutto oraz wskazał, że wobec odpowiedzialności (...) wynikającej z art. 647⁽¹⁾ k.c. sygnalizuje istnienie wierzytelności, tak aby uwzględnić je we wzajemnych rozliczeniach z (...). Następnie pismem z dnia 14 czerwca 2013 r. (...) zwrócił się do (...) z informacją, że zobowiązania (...) wobec (...) wynoszą 113.597 euro i nie zostały uregulowane oraz wezwał do udzielenia informacji o terminie, w jakim zostanie dokonana zapłata wskazanej kwoty (pismo k. 55-56, pismo k. 51-53, kopia książki nadawczej k. 54).

Pismem z dnia 27 września 2013 r. (...) poinformował (...), że (...) zakwalifikował (...) jako dostawcę materiałów i technologii, a nie jako podwykonawcę robót budowlanych. Jednocześnie wezwał (...) do przedstawienia stanowiska, w którym odniesie do twierdzeń (...) (pismo k. 58-59).

Pismem z dnia 23 grudnia 2013 r. (...) przedstawił (...) kopie faktur o numerach (...) wraz z protokołami odbioru. W odpowiedzi na powyższe pismo (...) poinformował, że załączone kopie faktur nie pozwalają na ustalenie, jaka jest wysokość roszczeń (...) w stosunku do (...) oraz że nie można ustalić, czy roszczenie (...) wobec (...) jest wymagalne. Zgodnie z § 10 pkt 11 Umowy, wynagrodzenie jest płatne w terminie 60 dni od daty doręczenia (...) prawidłowo wystawionej faktury, tymczasem (...) nie wykazał przesłanki wymagalności roszczenia objętego fakturą, tj. daty doręczenia faktur do (...). W odpowiedzi na pismo (...), (...) pismem datowanym na 12 lutego 2014 r. załączył kopie dokumentów: umowy, faktur VAT, protokołów odbioru, dowodów nadania faktur oraz dowodów zapłaty przez (...) należności z innych faktur oraz wskazał, że kwota objęta żądaniem jest zbieżna z wyrażoną w euro, a przeliczoną na złotówki sumą niezaspokojonych należności z faktur. Kwota jest wymagalna na podstawie § 10 pkt 2.2.b i 2.2.c Umowy. Następnie pismem z dnia 18 lutego 2014 r. (...) odmówił zapłaty wynagrodzenia z tytułu wskazanych faktur wskazując, że roszczenia (...) to roszczenia z tytułu umowy sprzedaży, a nie robót budowlanych, wobec czego nie są objęte zakresem regulacji art. 647⁽¹⁾ k.c. Tym samym (...) nie ponosi odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia. Nadto (...) wskazał, że roszczenia (...) są przedawnione (korespondencja k. 60-71).

W dniach 14 maja 2010 r., 18 maja 2010 r., 10 czerwca 2010 r. kierownik robót zgłosił do odbioru montaż kabla w systemie (...) pomiędzy puszkami. Oświadczeniem kierownika robót o zakończeniu robót budowlanych – P. K. zawiadomił, że zostały zakończone roboty budowlane polegające na elektrycznym ogrzewaniu rurociągów dla zagospodarowania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego L.-M.-G.. Zgodnie z oświadczeniem roboty budowlane wykonano zgodnie z projektami budowlanymi i wykonawczymi, warunkami pozwolenia na budowę, przepisami i obowiązującymi w tym zakresie normami. W dniu 25 września 2012 r. sporządzono dokumentację powykonawczą. Wykonano pomiary linii kablowej, transformatora, próby montażowe pola rozdzielnic, z których sporządzono

protokoły (oświadczenie o zakończeniu robót budowlanych k. 497, dokumentacja k. 498-514, dziennik budowy k. 515-544).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych odpisów i kopii dokumentów, które zostały złożone do akt niniejszej sprawy. Oparł się również o niesporne, bowiem wyraźnie, bądź milcząco przyznane twierdzenia stron, które nie budziły wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

Ustalając stan faktyczny Sąd dopuścił, poza materiałem dowodowym w postaci dokumentów, również osobowe wnioski dowodowe w postaci zeznań świadków. Odnośnie kolejno słuchanych świadków należy wskazać co następuje.

Świadek P. K. (k. 398-400) podał, że nadzorował prace pracowników podwykonawców. Wskazał, że prace podwykonawcy powoda polegały na wykonaniu instalacji elektrycznego ogrzewania, natomiast sama instalacja służyła utrzymaniu stałej temperatury na rurociągu i była elementem niezbędnym do uznania tej inwestycji za wykonaną. Czynności na inwestycji rozpoczęły się od wykonania projektu i dostarczenia go (...), następnie miał miejsce montaż kabli wzdłuż rurociągów, a następnie montaż osprzętu na terenie kopalni. Materiały dostarczał podwykonawca (...). Zeznał, że dostarczał system elektrycznego ogrzewania składający się między innymi z kabli, transformatorów, aparatury, urządzenia były odbierane przez pracowników (...) i (...).

Świadek A. S. (1) (k. 425) zeznał, że były wykonywane prace montażowe związane z ogrzewaniem gazociągu, w tym między innymi postawienie transformatorów, zamontowanie przewodów grzewczych, regulatorów, urządzeń sterujących. Świadek nie znał jednakże szczegółów inwestycji i stron inwestycji, nie posiadał również wiedzy w zakresie projektu budowlanego. Świadek podał, że wykonywał prace projektowe na zlecenie (...) na bazie projektu wykonawczego rurociągu, który należało ogrzać. Świadek zeznał, że brał udział w przygotowaniu projektu wykonawczego fragmentu gazociągu, który miał zostać objęty ogrzewaniem naskórkowym (sts).

Świadek W. B. (k. 441) zeznał, że (...) kupował rury wraz z systemem (...). Podał, że nie posiada wiedzy w zakresie montażu przez (...) systemu na terenie budowy. Uruchomienie systemu o którym mowa w protokole odbioru kompletności dostawy nr (...) to było wykonanie jakiejś czynności, jednak świadek nie posiadał wiedzy w zakresie, czy dotyczyło to montażu. Świadek zeznał, że postanowienia umowne świadczą o tym, że były wykonywane roboty, usługi.

Świadek M. G. (k. 470) zeznał, że jako zastępca kierownika ds. elektrycznych kontaktował się z pracownikami firmy (...), a nie powodowej spółki. Wskazał, że prace wykonywane przez firmę (...) były ujęte w projekcie wykonawczym. Zeznał, że firma (...) wykonała system ogrzewania rurociągów (...) metodą naskórkową, uprzednio dostarczając rury. Podał, że K. przedstawił firmę jako (...) i widział montaż kabli średniego napięcia i transformatory.

Świadek A. S. (2) (k. 472) zeznał, że jako inspektor nadzoru w zakresie robót elektrycznych nie posiadał wiedzy, że powodowa spółka istniała na budowie. Firma (...) dostarczyła i zamontowała system (...). Podał, że (...) została przedstawiona jako firma wykonująca dla (...) oraz jako wykonawca systemu rurociągów. Świadek zeznał, że nie łączył firmy (...) z (...).

Świadek W. S. (k. 473) podał, że firma (...) nie została mu przedstawiona jako podwykonawca.

Świadek D. W. (k. 547) podał, że rolą (...) było dostarczenie kompletnego i działającego systemu nagrzewania i uruchomienie tego systemu wraz z przekazaniem dokumentacji. Na budowie wykonano montaż systemu i jego uruchomienie oraz zabudowano transformatory. Wskazał, że firma (...) bezpośrednio realizowała usługi na rzecz powoda. Projekt (...) stanowił uszczegółowienie projektu budowlanego. Zeznał, że inspektor pozwanego powinien być informowany o pracach zanikowych i gdzieś się „przewijał” w tym procesie. Podał, że (...) na terenie budowy nie okazywał umowy z której wynikało, że jest podwykonawcą powoda.

Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne i w zakresie w jakim znalazły potwierdzenie w dokumentach – pozwalające na poczynię ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Roszczenie powoda jako niezasadne należało oddalić w całości.

Tytułem wstępu do dalszych rozważań wskazać należy, że poza sporem pozostawała kwestia, że powód wykonywał prace z zakresu dostawy rur przewodowych i rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego, będące przedmiotem umowy zawartej z (...). Inwestorem inwestycji był pozwany, zaś generalnym wykonawcą Konsorcjum w składzie: (...), (...) oraz (...). Mimo wykonania prac (...) nie zapłacił powodowi należnego wynagrodzenia. W dniu 13 czerwca 2012 r. została ogłoszona upadłość (...), a wezwania o zapłatę wynagrodzenia kierowane do pozwanego jako inwestora – nie przyniosły efektu.

Sporną kwestią pozostawało natomiast, czy pozwany jako inwestor ponosi odpowiedzialność solidarną za zobowiązania wykonawcy wobec podwykonawcy. W ocenie powoda na wykonane przez niego prace składała się dostawa oraz usługi o charakterze robót budowlanych. Zdaniem powoda inwestor – pozwany wyraził zgodę na zawarcie przez (...) umowy z podwykonawcą, która została udzielona zarówno w formie biernej, jak i czynnej. Pozwany z kolei podnosił, że wykonane przez powoda prace nie miały charakteru robót budowlanych oraz że nie wyraził zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą zatem nie ponosi on solidarnej odpowiedzialności wraz z (...) za zapłatę wynagrodzenia na rzecz powoda.

Podstawa prawna żądania powoda wynika z treści art. 647¹ § 5 k.c. zgodnie z którym zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Przesłankami warunkującymi odpowiedzialność są przede wszystkim wyrażenie przez inwestora zgody oraz wykonanie robót budowlanych. Powyższa regulacja odwołuje się zatem wyraźnie do pojęcia robót budowlanych. Ustawodawca nie konstruuje bowiem przedmiotowej normy w sposób ogólny lecz konkretyzuje jej zakres, rodzaj, charakter wykonanych robót. Umowa z podwykonawcą spełnia warunki umowy podwykonawczej w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c. , jeżeli prace zrealizowane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, to jest gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem świadczenia wykonawcy wobec inwestora w ramach umowy o roboty budowlane, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło. Okolicznością usprawiedliwiającą nałożenie na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. na inwestora obowiązku zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy jest zrealizowanie części świadczenia wykonawcy na rzecz inwestora kosztem podwykonawcy (vide: orzeczenie Sądu Najwyższego z 17 października 2008 r., I CSK 106/08, Biul. SN 2009/3/9, Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 25 kwietnia 2014 r., I ACa 244/14, LEX nr 1563514, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2014 r., I ACa 242/14, LEX nr 1509109).

Pomiędzy stronami niniejszego postępowania nie było sporu, co do wysokości żądania powoda w zakresie zapłaty wynagrodzenia z tytułu wystawionych faktur VAT na kwotę 113.597 euro. Pozwany nie podnosił zarzutów zmierzających do wykazania, iż neguje roszczenie co do wysokości.

Przenosząc powyższe założenia na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie wskazać, że umowa zawarta w dniu 12 sierpnia 2009 r. pomiędzy (...) a (...) spełniała warunki umowy podwykonawczej w opisanym wyżej znaczeniu. Przedmiotem tej umowy było wykonanie przez spółkę (...) z zakresu dostawy rur przewodowych oraz rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego, przy czym definicja Prac została określona w § 1 ust. 20 przedmiotowej umowy. To świadczenie podwykonawcy przybierało zatem materialny efekt składający się na budowę „ Ośrodka (...), stref przyodwiertowych, rurociągów i innych” objętego kontraktem a w konsekwencji składało się na rezultat świadczenia wykonawcy wobec inwestora w ramach kontraktu głównego, stając się częścią realizowanej inwestycji w postaci Kopalni (...).

Strona pozwana kwestionując zasadność powództwa wskazywała, iż jest ono nienależne, co do zasady, odwołując się do brzmienia § 4 ust. 1 umowy zawartej pomiędzy (...) a powodową spółką oraz do dokumentów stanowiących podstawę żądania pozwu. Z analizy umowy wynika, iż jej przedmiot stanowiły prace z zakresu dostawy rur przewodowych oraz

rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego (§ 4 ust. 1). Co prawda pracami mogły być czynności wskazane w § 1 ust. 20, takie jak między innymi roboty, w tym roboty budowlane, dostawy, produkcje, skonstruowanie, jak również tworzenie dokumentacji, jednakże zarówno z protokołów odbioru kompletności dostawy, jak i wystawianych na ich podstawie faktur VAT stanowiących podstawę żądania pozwu wynika, że prace te obejmowały dostawę sprzedanych materiałów. Za takim charakterem wykonanych świadczeń przemawia przede wszystkim literalne brzmienie protokołu („protokół odbioru kompletności dostawy”), zawarte w nich oświadczenia zespołu odbiorowego o dopuszczeniu do wprowadzenia na teren budowy przedmiotu odbioru jak i wskazany na fakturach samochód jako wykorzystany sposób transportu. Nadto (...) zgłaszając umowę inwestorowi wskazało w piśmie z dnia 26 listopada 2009 r., że umowa zawarta z powodem dotyczy dostawy rur, nie zaś wykonania robót budowlanych. Zgodnie z treścią przywołanego pisma, umowa zawarta pomiędzy (...) i (...) dotyczyła dostawy rur przewodowych oraz rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego (...), zatem nie sposób na tej podstawie określić powodową spółkę jako wykonawcę robót budowlanych. Tym samym nie można uznać, że (...) przedstawiło powoda inwestorowi – pozwanemu w niniejszej sprawie jako podwykonawcę robót budowlanych w rozumieniu art. 647⁽¹⁾ k.c.

Powód podnosił przy tym, iż w praktyce zawarta umowa zobowiązywała go do wykonania dwóch odrębnych świadczeń: dostawy rur i świadczenia o charakterze usługowym – zabudowy dostarczonych rur na terenie inwestycji. W ocenie powoda powyższe świadczenie miało charakter robót budowlanych. Nadto zdaniem powoda pozwany jako inwestor wyraził zgodę na zawarcie umowy o roboty budowlane z podwykonawcą. W ocenie Sądu Okręgowego nie doszło do skutecznego wyrażenia zgody przez pozwanego.

Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 6 października 2010 r. zgodnie z którym w świetle art. 6 w związku z art. 647¹ § 2 i § 5 k.c. ciężar udowodnienia tego, że inwestor wyraził zgodę na zawarcie umowy wykonawcy z podwykonawcą spoczywa na podwykonawcy, on bowiem z tego faktu wywodzi skutki prawne. Jeżeli inwestor twierdzi, że zgody takiej nie wyraził również w sposób dorozumiany oraz, że nie znał istotnych postanowień umowy wykonawcy z podwykonawcą, podwykonawca powinien udowodnić także świadomość inwestora co do tych okoliczności wyznaczających zakres jego odpowiedzialności za wynagrodzenie podwykonawcy lub to, że z postanowieniami tymi inwestor mógł się zapoznać (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2010 r., sygn. II CSK 210/10, OSNC 2011 nr 5, poz. 59, str. 75).

Kwestię wyrażenia zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą umowy o roboty budowlane reguluje art. 647¹ § 2 k.c. Zgodnie z tym przepisem do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Przepis ten składa się z dwóch hipotez. Pierwsza hipoteza z art. 647¹ § 2 zd. 1 k.c. dotyczy wyrażenia zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą umowy o roboty budowlane w sposób czynny. Przedmiotowa zgoda może zostać wyrażona w sposób czynny w dwóch postaciach: tj. w sposób wyraźny albo w sposób dorozumiany, co wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2015 r. II CSK 551/14. Jak przyjęto z kolei w uchwale Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2008 r., III CZP 6/08, do zgody wymaganej przez art. 647¹ § 2 i 3 k.c. nie stosuje się art. 63 § 2 k.c. Zgoda ta może być wyrażona przez każde zachowanie, które ujawnia ją w sposób dostateczny (art. 60 k.c.); niezależnie od tego zgodę uważa się za wyrażoną w razie ziszczenia się przesłanek określonych w art. 647¹ § 2 zdanie drugie k.c. Druga hipoteza z art. 647¹ § 2 zd. 2 k.c. dotyczy wyrażenia zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą umowy o roboty budowlane w sposób dorozumiany, wskutek milczącej akceptacji podwykonawcy w związku z przedstawieniem Inwestorowi określonych dokumentów i niezajęcia przez niego stanowiska w tym przedmiocie w terminie określonym w ustawie.

Powód opiera swoje twierdzenia na obu hipotezach przepisu art. 647¹ § 2 twierdząc, że pozwany wyraził zgodę na zawarcie umowy zarówno w sposób czynny, jak i bierny.

Odnosząc się do wyrażenia zgody w sposób bierny powód wskazywał, że pozwany znał treść umowy i nie zgłosił co do niej sprzeciwu, zatem wyraził akceptację w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c. Zdaniem powoda zapisy umowne i charakter wykonywanych przez niego świadczeń pozwalają sklasyfikować je jako roboty budowlane. W ocenie Sądu Okręgowego zgoda inwestora wyrażona w sposób bierny dotyczyła umowy dostawy, a nie robót budowlanych, gdyż na taką klasyfikację wskazywało zarówno pismo z dnia 26 listopada 2009 r., jak i postanowienia umowne. Zgodnie z treścią przywołanego pisma, (...) przedstawiło pozwanemu umowę zawartą z powodem, a dotyczącą dostawy rur przewodowych oraz rur wyposażonych w system ogrzewania naskórkowego - nie zaś dotyczącą robót budowlanych. Również z treści umowy wynika, że powód przyjął do wykonania prace z zakresu dostawy. Jednocześnie definicja prac wskazana w § 1 ust. 20 umowy nie wskazuje wprost, iż jej przedmiotem było wykonanie robót budowlanych, bowiem zawiera ona cały katalog czynności wykonywanych w ramach umowy. Co prawda wśród czynności znajdują się roboty, jednakże wskazano tam również między innymi dostawy, skonstruowanie i świadczenie usług. Należy zatem uznać, że wyrażona przez pozwanego zgoda obejmowała umowę dostawy, nie zaś jak twierdził powód – umowę o roboty budowlane.

Przechodząc do wyrażenia zgody w sposób czynny powód podnosił, że pozwany akceptował aktywność powoda i jego podwykonawcy na terenie budowy. Jednakże dokumenty zgromadzone w aktach sprawy jak i zeznania świadków nie wskazują na posiadanie przez pozwanego świadomości w zakresie wykonywania przez powoda również prac o charakterze robót budowlanych. Jak wynika z zeznań świadka D. W. firma (...) nie informowała pracowników pozwanego, że jest podwykonawcą powoda i występowała na placu budowy jako samodzielny podmiot. Również świadkowie W. S. i A. S. (2) zeznali kolejno, że firma (...) nie została przedstawiona jako podwykonawca powoda oraz że została przedstawiona jako firma wykonująca prace dla (...). Świadek A. S. (2) podał, że nie łączył firmy (...) z (...). Z powyższego wynika, że pozwany nie mógł akceptować aktywności powoda i jego podwykonawcy na terenie budowy, gdyż nie został poinformowany o zaangażowaniu podwykonawcy przez spółkę (...).

Okoliczności sprawy nie pozwalają zatem na ustalenie, że inwestor wiedział o wykonywaniu robót budowlanych przez podwykonawcę. Sąd Okręgowy stwierdza, że czynna zgoda inwestora, wyrażona również konkludentnie, na zawarcie umowy z podwykonawcą, może być uznana za skuteczną, jeżeli ma on wiedzę o wykonywaniu prac przez podwykonawcę, co w niniejszej sprawie nie zostało wykazane.

W konsekwencji powyższego uznać należało, iż powód nie wykazał zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, zgody pozwanego w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c., stąd brak jest podstaw do uznania solidarnej odpowiedzialności pozwanego jako inwestora na podstawie art. 647¹ § 5 k.c.

Wobec zatem braku przesłanek dla solidarnej odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. bezprzedmiotowe było rozstrzygnięcie pozostałych zarzutów pozwanego w stosunku do roszczenia powoda.

W takim stanie rzeczy roszczenie powoda wobec pozwanego podlega oddaleniu w całości, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., z którego wynika, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Zwrot tych kosztów przysługuje pozwanemu, albowiem jego pełnomocnik procesowy zgłosił żądanie ich zasądzenia (art. 109 k.p.c.). Sąd w punkcie II wyroku na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. pozostawił ich szczegółowe wyliczenie Referendarzowi sądowemu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)